

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2019 р. №

Київ

**Про затвердження Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги
суб'єктам господарювання у вугільній галузі**

Відповідно до пункту 8 частини другої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Затвердити Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у вугільній галузі, що додаються.

Прем'єр-міністр України

О. ГОНЧАРУК

**Критерії
оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у
вугільній галузі**

1. Загальні положення

1.1. Ці критерії застосовуються Антимонопольним комітетом України для проведення оцінки допустимості державної допомоги, яка надається суб'єктам господарювання у вугільній галузі, для цілей, передбачених частиною першою статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», під час прийняття рішення відповідно до частини четвертої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

1.2. У цих Критеріях терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», «Про захист економічної конкуренції», «Про особливості приватизації вугледобувних підприємств», «Про охорону навколишнього природного середовища», Гірничому законі України.

1.3. Надання державної допомоги здійснюється на такі цілі:
закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів;
покриття виняткових витрат;
забезпечення доступу до запасів вугілля;
заходи з технічного переоснащення та модернізацію вугледобувних підприємств;
покриття поточних витрат.

1.4. Державна допомога, для цілей передбачених пунктом 1.3 цих Критеріїв, може бути визнана допустимою для конкуренції, якщо вона відповідає положенням цих Критеріїв.

1.5. Державна допомога, яка підлягає оцінці згідно із цими Критеріями, визначається:

- планом закриття вугледобувних підприємств та планом покриття виняткових витрат програми роботи вугледобувних підприємств, що

затверджується відповідним рішенням власника вугледобувного підприємства або відповідним нормативним актом;

- планом перспективного розвитку вугледобувних підприємств програми роботи вугледобувних підприємств, що затверджується відповідним рішенням власника вугледобувного підприємства або відповідним нормативним актом із зазначенням показників для кожного вугледобувного відокремленого підрозділу.

1.6. Повідомлення про державну допомогу на закриття та доступу до запасів вугілля повинні подаватися до Уповноваженого органу разом з відповідними планами передбаченими пунктом 1.5 цих Критеріїв, та містити всю необхідну інформацію для перевірки сумісності допомоги відповідно до цих Критеріїв.

Форма повідомлення та вимоги до його змісту затверджуються Антимонопольним комітетом України.

1.7. Державна допомога на заходи з технічного переоснащення та модернізацію вугледобувних підприємств та покриття поточних витрат не надається вугледобувним підприємствам, що увійшли до плану закриття вугледобувних підприємств, або щодо яких прийнято рішення власника вугледобувного підприємства про закриття чи ліквідацію.

1.8. Державна допомога, яка підлягає оцінці згідно із цими Критеріями, не може бути поєднана з іншою державною допомогою, якщо вона покриває однакові витрати, а загальний обсяг державної допомоги при поєднанні перевищує обсяг, що був попередньо погоджений Антимонопольним комітетом України.

1.9. Загальний обсяг державної допомоги вугільній галузі, що надається як допомога для забезпечення доступу до запасів вугілля, повинен щороку скорочуватися відповідно до обсягів, встановлених планом перспективного розвитку вугледобувних підприємств та планом закриття вугледобувних підприємств, за умови стовідсоткового фінансування заходів з державного бюджету за попередній рік.

1.10. Державна допомога на покриття поточних витрат не може бути надана після 31 грудня 2022 року.

1.11. Уся державна допомога, отримана суб'єктом господарювання, має акумулюватися на окремому рахунку отримувача державної допомоги. Якщо суб'єкти господарювання, що отримують державну допомогу та продовжують здійснювати господарську діяльність або продовжують працювати після закриття деяких або всіх їх відокремлених підрозділів, вони повинні вести точні і окремі рахунки для кожного зі своїх відокремлених підрозділів і інших видів господарської діяльності, не пов'язаних з видобуванням вугілля. Облік

державної допомоги повинен бути забезпечений, таким чином, щоб не допустити її використання в інших відокремлених підрозділах, які не включені в план закриття чи іншої господарської діяльності одного і того ж суб'єкта господарювання. Для кожного виду державної допомоги отримувач допомоги відкриває окремий рахунок.

2. Державна допомога на закриття вугледобувних підприємств або відокремлених підрозділів

2.1. Державна допомога на закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів – це допомога для покриття поточних збитків при закритті вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів, в період від моменту прийняття рішення про ліквідацію вугледобувного підприємства або його відокремленого підрозділу до завершення заходів з підготовки до ліквідації підприємством або відокремленим підрозділом, з обов'язковим припиненням видобутку вугілля в цей період, після доробки підготовлених гірничими роботами запасів вугілля.

2.2. Державна допомога на закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів може вважатися допустимою за наявності сукупності таких умов:

а) діяльність вугледобувних підприємств або відокремлених підрозділів є частиною плану закриття, затвердженого відповідним рішенням власника вугледобувного підприємства або відповідним нормативним актом, в якому передбачено заходи, спрямовані на остаточне закриття вугледобувних підприємств, та який містить таку інформацію: повне найменування вугледобувного підприємства або його відокремленого підрозділу, фактичні виробничі витрати та прогнозовані обсяги реалізації вугілля для кожного вугледобувного підприємства або відокремленого підрозділу за період встановлений планом закриття, орієнтована сума державної допомоги на закриття вугледобувного підприємства або його відокремленого підрозділу;

б) терміном надання державної допомоги на закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів, при умові, що проекти ліквідації погоджено в установленому законодавством порядку з органами, що здійснюють гірничий нагляд, органами місцевого самоврядування та іншими заінтересованими органами, визначено термін не пізніше ніж 31 грудня 2022 року.

Кінцевий термін надання державної допомоги на закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів може бути подовжено строком не більше трьох років з моменту погодження проектів ліквідації;

в) відповідні вугледобувні підприємства або їх відокремлені підрозділи буде закрито після остаточного припинення видобутку та продажу вугілля та відповідно до затвердженого плану закриття;

г) допомога, що підлягає повідомленню Уповноваженому органу, не перевищує різницю між прогнозованими витратами та доходами за відповідний

рік видобутку вугілля (якщо такі є). Фактично виплачена сума допомоги може щороку коригуватися до кінця року видобутку вугілля, наступного за роком, на який надавалася допомога, з урахуванням фактичних витрат і доходів. Витрати на виробництво включають витрати, пов'язані з поточною виробничою діяльністю, включаючи роботи з видобутку вугілля, транспортування, переробки, витрати на амортизацію та обслуговування дебіторської та кредиторської заборгованості на основі ринкової вартості.

3. Державна допомога на покриття виняткових витрат

3.1. Державна допомога суб'єктам господарювання, які здійснюють або здійснювали діяльність, пов'язану з видобуванням вугілля, спрямована на покриття витрат, що виникають або виникли внаслідок закриття їх вуглевидобувних підрозділів, та які не пов'язані з поточними витратами виробництва, може вважатися допустимою для конкуренції, за умови, що сума допомоги не перевищує відповідних витрат. Така допомога може використовуватися для покриття понесених витрат та планових витрат лише тими суб'єктами господарювання, які закривають або закрили свої вуглевидобувні підрозділи, включаючи суб'єктів господарювання, які є отримувачами допомоги для закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів.

3.2. Перелік виняткових витрат, державна допомога на покриття яких може вважатися допустимою для конкуренції відповідно до пункту 1.3 цих Критеріїв, визначено в Додатку до цих Критеріїв.

3.3. Положення пункту 3.1 цих Критеріїв не застосовуються до витрат, які виникли через недотримання законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища.

3.4. Державна допомога суб'єктам господарювання, які здійснюють або здійснювали реструктуризацію, може використовуватись для покриття витрат на приведення земельних ділянок, що вивільняються вугледобувними підприємствами після їх закриття, ліквідації або консервації, у стан, придатний для використання за призначенням відповідно до чинного законодавства.

4. Державна допомога для забезпечення доступу до запасів вугілля

4.1. Забезпечення доступу до запасів вугілля включає в себе процеси видобутку вугілля, функціонування інфраструктури, що пов'язана з видобутком та виробництвом кінцевої товарної вугільної продукції.

4.2. Допомога на заходи з технічного переоснащення та модернізацію вугледобувних підприємств може бути визнана допустимою за сукупної наявності таких умов:

а) вугледобувні підприємства або їх відокремлені підрозділи мають бізнес-план або інвестиційний проект в якому відображено, що державна допомога забезпечить економічну життєздатність відповідних підрозділів. Обсяг витрат, які покриваються державною допомогою не може перевищувати 90% від загальної вартості відповідного інвестиційного проекту у 2020 році, 80% у 2021 році, 70% у 2022 році.

б) є частиною плану перспективного розвитку вугледобувних підприємств.

4.3. Допомога на заходи з технічного переоснащення та модернізацію вугледобувних підприємств та для початкових інвестицій не може виплачуватися після завершення реалізації інвестиційного проекту, а також після 31.12.2022 незалежно від стадії реалізації інвестиційного проекту.

4.4. Державна допомога для покриття поточних витрат може бути визнана прийнятною для конкуренції виключно за наявності сукупності наступних умов:

1) вугільні підприємства або їх окремі підрозділи включені до плану доступу до запасів вугілля, який повинен містити таку інформацію:

а) об'єктивні критерії відбору вугледобувних підприємств та їх відокремлених підрозділів, які використовуються для їх включення до плану;

б) перелік відокремлених підрозділів або групи відокремлених підрозділів одного суб'єкта господарювання (у разі наявності), що відповідають критеріям відбору;

в) фактичні або прогнозовані витрати для кожного вугледобувного підприємства або його відокремленого підрозділу за відповідний рік видобутку вугілля;

г) операційний та фінансовий плани, які доводять, що державна допомога на реалізацію інвестиційних проектів забезпечить беззбитковість відповідних вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів;

г) прогноз річного обсягу видобутку вугілля по кожному вугледобувному відокремленому підрозділу або групі таких підрозділів у складі єдиного суб'єкта господарювання, які включені до плану забезпечення доступу до запасів вугілля;

д) прогнозована сума державної допомоги для забезпечення доступу до запасів вугілля на кожен рік видобутку.

2) Функціонування відповідних вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів є частиною плану перспективного розвитку вугледобувних підприємств. Державна допомога на покриття поточних витрат виробництва для вугледобувних підприємств, що не ввійшли до плану перспективного розвитку вугледобувних підприємств є допустимою до 31.12.2022 р.;

3) Державна допомога надається вугледобувним підприємствам або їх відокремленим підрозділам, які, з огляду на рівень та структуру витрат та обсяги видобутку вугілля місцевого походження згідно із планом

перспективного розвитку вугледобувних підприємств, забезпечать позитивний фінансовий результат;

4) Державна допомога не повинна призводити до спотворення або до загрози спотворення конкуренції на ринках виробництва теплової та електричної енергії;

5) Державна допомога, повідомлена Уповноваженому органу, не перевищує різницю між передбачуваними витратами та передбачуваними доходами за відповідний рік видобутку вугілля.

ПЕРЕЛІК ВИНЯТКОВИХ ВИТРАТ

До виняткових витрат, понесених суб'єктами господарювання при закритті вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів, у тому числі тих, що отримали державну допомогу на закриття, належать:

1) витрати на соціальне забезпечення у зв'язку із відправленням на пенсію робітників до досягнення ними встановленого пенсійного віку;

2) інші особливі витрати на працівників, які втратили або які втратять свої робочі місця;

3) витрати, які покриваються суб'єктами господарювання на реабілітацію робітників з метою допомоги їм знайти нове місце роботи поза межами вугільної галузі, а саме витрати на перепідготовку;

4) безкоштовне надання вугілля працівникам, які втратили або втратять свої робочі місця і працівникам, які мають право на таку поставку до закриття, або компенсація в грошовому еквіваленті;

5) ліквідаційні витрати, пов'язані з адміністративними, судовими або податковими витратами, які є характерними для вугільної галузі;

6) додаткова безпека підземних робіт у зв'язку із закриттям вугледобувних підприємств;

7) збитки видобутку вугілля, за умови, що вони були спричинені вугледобувними підприємствами, які було закрито, чи які знаходяться в процесі закриття;

8) всі економічно обґрунтовані витрати, пов'язані з приведенням земельних ділянок, що вивільняються вугледобувними підприємствами після їх закриття, ліквідації або консервації, у стан, придатний для використання:

- розбирання будівель та споруд;
- ліквідація стволів та шурфів;
- погашення гірничих виробок з вилученням кріплення;
- демонтаж обладнання, включаючи стовбури;
- витрати на утримання шахт в період виконання робіт (електроенергія, ремонт, ревізія та наладка машин і обладнання, комунальні платежі, придбання засобів індивідуального захисту);
- переформування та рекультивація породних відвалів;
- озеленення промислових площадок та породних відвалів;
- утилізація забруднених ґрунтів;
- будівництво та реконструкція водовідливних комплексів на сусідніх шахтах;
- ремонтно-відновлювальні роботи гідротехнічних споруд водосховищ;
- ліквідаційні витрати для оплати послуг з водопостачання, водовідведення та відкачування шахтних вод;
- інші ліквідаційні витрати, пов'язані з водопостачанням та видаленням стічних вод;

- будівництво та реконструкція виробничих будівель на поверхні;
- інші витрати, передбачені відповідним проектом ліквідації.»

9) ліквідаційні витрати на покриття медичного страхування колишніх шахтарів;

10) витрати, пов'язані зі скасуванням або внесенням змін до діючих контрактів;

11) виняткові витрати на амортизацію за умови, що вона є результатом закриття відокремлених підрозділів;

12) витрати на рекультивація земельних ділянок, що здійснюється шляхом пошарового нанесення на малопродуктивні земельні ділянки або ділянки без ґрунтового покриву знятої ґрунтової маси, а в разі потреби - і материнської породи в порядку, який забезпечує найбільшу продуктивність рекультивованих земель;

13) витрати на водопостачання та відкачування шахтних вод в. результаті закриття, ліквідації або консервації декількох вугледобувних підприємств;

14) збільшення витрат на оплату послуг з водопостачання та відкачування шахтних вод, за умови, що таке збільшення є результатом скорочення видобутку вугілля після закриття, ліквідації або консервації декількох вугледобувних підприємств;

15) погашення заборгованості з відшкодування фактичних витрат на виплату пільгових пенсій, зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.